

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2020, declarate de avocatul Igor Isac, în numele părții vătămate Pavel Spânu, și de avocata Aurelia Parpalac în numele inculpatului

Rotari Nicolae xxxx.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>16.03.2018 – 03.07.2018,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>16.07.2018 – 27.03.2019,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>05.06.2019 – 19.11.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>06.02.2020 – 24.09.2020,</i>
	<i>14.01.2021 – 03.03.2021.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 03 iulie 2018, Rotari Nicolae a fost achitat de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Instanța de fond a constatat că potrivit rechizitoriului, Rotari N. se **învinuiește** că la 23 iunie 2015, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor și banilor lui Spînu Pavel, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, aflându-se în Italia, folosindu-se de încrederea acordată, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului stabilit de a dobândi banii acestuia, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul procurării și importării în Republica Moldova a unui automobil de modelul "Toyota Corola" pentru Spînu P., a cerut și a primit de la ultimul, prin transfer prin intermediul BC „Victoriabank” SA, bani în sumă de 1998 euro, care conform ratei oficiale de schimb BNM (1 euro - 21,59 lei) constituia suma

de 43.136,82 lei, pe care i-a însușit și folosit în scopuri personale, cauzând părții vătămăte daune materiale în proporții considerabile.

Acțiunile lui Rotari Nicolae au fost încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Codul penal, ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Instanța a reținut că, inculpatul nu a recunoscut vinovăția și a declarat că, primind suma de 2000 euro de la partea vătămăte, începuse să-i caute automobilul. Careva scop de înșelăciune nu a avut. De multe ori îi spunea lui Spînu P. diferite variante și să mai aștepte că nu putea să ajungă la cifrele stabilite. Nu i-a restituit banii deoarece găsisse un automobil pe care l-a cumpărat, adăugând bani de la sine. Prin telefon i-a comunicat părții vătămăte de cheltuielile suportate. Deoarece avea de lucru în Kazahstan, trebuia să plece pe o perioadă de un an, la care partea vătămăte a fost de acord. Când s-a întors în Moldova a fost reținut la vamă pe cazul dat. Este dispus să restituie 1500 euro părții vătămăte, dar ultimul refuză să-i primească. Anterior și-a rugat fiul ca să-i întoarcă părții vătămăte din suma totală 500 euro.

Partea vătămăte Spînu Pavel a declarat că, cea de-a doua mașină a hotărât să o procure tot de la inculpat, deoarece acesta personal îi adusesse primul automobil la domiciliu, unde discutând că în cazul în care va mai dori automobile, să apeleze. Discutând cu inculpatul prin Viber, l-a rugat să-i caute un automobil tot de marca Toyota Diesel, cu motorul de 1.4, la un preț de 4000 euro. Inculpatul l-a telefonat să-i transmită bani urgent în Italia. Împrumutase 2000 euro de la Mînzat A. și i-a transmis în Italia prin intermediul Western Union: 999 euro soției inculpatului, Rotari Lilia și 999 euro pe numele inculpatului Rotari Nicolae, deoarece ultimul i-a zis să-i transmită banii pe numele a două persoane diferite. După ce trecuse 3 săptămâni, îl telefona aproape zilnic, dar acesta îi spunea diferite pretexte, că mașina respectivă nu era bună, că urma să caute alta, că va merge în altă parte, etc. Au avut loc mai multe convorbiri cu soția inculpatului, deoarece acesta nu răspundea la apeluri. Lilia Rotari îi spunea că îi va transmite banii luna viitoare, ceea ce a durat timp de trei ani de zile. În anul 2017 s-a adresat cu o plângere la poliție. Din suma de 2000 euro, în anul 2017 i-au fost restituiți 500 euro de fiul inculpatului, acesta totodată comunicându-i că tatăl său are datorii și mai mari. Pe parcursul examinării cauzei, la 13 iunie 2018 i-a fost restituită suma de 1500 euro, fapt confirmat prin recipisa anexată la materialele cauzei. Solicită încasarea prejudiciului moral în mărime de 100.000 lei.

Analizând totalitatea probelor administrate, instanța a conchis că ***nu este probată vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii*** prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ***din lipsa elementelor constitutive a infracțiunii***, or, între inculpat și partea vătămăte au avut loc relații civile.

Astfel, în ședința de judecată n-au fost acumulate probe care au confirmat faptul că inculpatul ***s-ar fi eschivat*** de la achitarea datoriei, deoarece întotdeauna a recunoscut existența acesteia.

În ședința de judecată n-au fost acumulate probe care ar fi confirmat faptul, că la momentul transmiterii banilor de la partea vătămăte, inculpatul avea intenția să nu-și onoreze angajamentul asumat de procurare a automobilului pentru partea vătămăte, urmărind scopul de cupiditate.

Din toate probele administrate, a rezultat că fapta inculpatului este de natură civilă, astfel încât este necesară achitarea lui pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, din *lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii*.

3. Procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Veaceslav Cernalev, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate economică pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Apelantul a invocat că, în ședința de judecată a fost pe deplin confirmată existența atât a faptului infracțiunii, cât și a elementelor infracțiunii în acțiunile inculpatului.

Astfel, cu toate că inculpatul nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, aceasta a fost confirmată prin probele examinate, care au stabilit incontestabil că inculpatul a săvârșit infracțiunea și că în acțiunile lui există elementele infracțiunii incriminate.

3.1 Avocatul Igor Isac a declarat apel, în numele părții vătămate, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu încasarea prejudiciului moral în sumă de 100.000 lei.

Apelantul a invocat că în baza probelor administrate de acuzatorul de stat s-a constatat cu certitudine că Rotari N. a acționat prin înșelăciune, manifestând recredință, a creat părții vătămate impresia precum că îi va putea importa un automobil de model Toyota Corola de peste hotarele Republicii Moldova, pentru ca ulterior să se eschiveze intenționat să-i importe automobilul în Republica Moldova, prin propunerea de a-i aduce alte modele de automobile sau că sunt careva probleme cu automobilele care le găsea pentru importul în Republica Moldova.

Ori aceste împrejurări au demonstrat că inculpatul de la bun început avea intenția infracțională de a însuși banii părții vătămate, fără a-și onora obligațiile asumate printr-un act de natură civilă.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2019, apelurile au fost admise, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Rotari Nicolae a fost condamnat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită amenda de 850 unități convenționale, ce constituie 42.500 lei.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Spînu P. a fost respinsă.

Instanța de apel a constatat că, inculpatul Rotari N., la 23 iunie 2015, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor și banilor lui Spînu Pavel, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, aflându-se în Italia, folosindu-se de încrederea acordată, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului stabilit de a dobândi banii acestuia, prin inducerea în eroare, sub pretextul procurării și importării în Republica Moldova a unui automobil de model "Toyota Corola" pentru Spînu Pavel, a cerut și a primit de la ultimul, prin transfer prin intermediul BC "Victoriabank" SA, bani în sumă de 1998 euro, care conform ratei oficiale de schimb BNM (1 euro - 21,59 lei) constituia suma de 43.136,82 lei, pe care i-a însușit și folosit

în scopuri personale, cauzând părții vătămate daune materiale în proporții considerabile.

Instanța de apel a reținut că, în acțiunile inculpatului se conține latura obiectivă a escrocheriei, deoarece prin probele administrate s-a constatat că, făptuitorul a obținut cu rea-credință, prin inducerea în eroare a lui Spînu P., prin prezentarea ca adevărată a unei fapte, mincinoase, sub pretextul procurării și importării în Republica Moldova a unui automobil de modelul "Toyota Corola" pentru Spînu P., a cerut și a primit de la ultimul, prin transfer prin intermediul BC "Victoriabank" SA, bani în sumă de 1998 euro, care conform ratei oficiale de schimb BNM (1 euro - 21,59 lei) constituia suma de 43136,82 lei, pe care i-a însușit și folosit în scopuri personale.

În acțiunile inculpatului este prezentă și latura subiectivă, care se caracterizează prin intenție directă, or acesta își dădea seama de caracterul social periculos al acțiunilor sale a prevăzut consecințele ei social periculoase și a dorit survenirea lor.

Astfel, probatorul examinat a demonstrat indubitabil prezența intenției directe de însușire a bunurilor altor persoane, în proporții considerabile, în acțiunile inculpatului, or acesta fără a avea o activitate legală legată de importul mijloacelor de transport, a cerut și a primit de la ultimul, prin transfer prin intermediul BC "Victoriabank" SA bani în sumă de 1998 euro, care conform ratei oficiale de schimb BNM (1 euro - 21,59 lei) constituia suma de 43136,82 lei.

În același rând, însuși partea vătămată a explicat că, din discuția cu inculpatul, acesta a făcut impresia unui cunoscător al domeniului legat de mijloacele de transport și modul de importare în țară, ceea ce i-a întărit încrederea în vorbele ultimului și l-au determinat să-i transmită bani pentru a i se livra automobilul dorit.

Obiectul material al infracțiunii îl constituie bunurile materiale care au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine făptuitorului.

Sunt nefondate declarațiile inculpatului, date cu scopul de a se eschiva de la răspunderea și pedeapsa penală, fiind combătute prin probatoriul administrat, iar vinovăția acestuia a fost dovedită pe deplin și s-a confirmat prin ansamblul de probe administrate și cercetate în ședința instanței de apel.

La stabilirea pedepsei, instanța a reținut că, inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, nu are antecedente penale, are loc permanent de trai, concluzionând că educarea și reeducarea lui este posibilă prin aplicarea unei pedepse sub formă de amendă, potrivit art. 190 alin. (1) Cod penal, în mărime de 850 unități convenționale, ce constituie 42.500 lei, asemenea pedeapsă fiind proporțională cu fapta comisă și în măsură să influențeze personalitatea inculpatului.

Referitor la acțiunea civilă înaintată de partea vătămată, prin care a solicitat încasarea prejudiciului moral în sumă de 100.000 lei, instanța de apel a reținut că părții vătămate Spînu P. i-a fost restituită paguba materială în sumă de 2000 euro înainte de pronunțarea sentinței.

5. Avocatul Aurelia Parpalac a declarat recurs ordinar în numele inculpatului, solicitând casarea acestei decizii și menținerea sentinței.

Recurenta a invocat că fapta comisă de inculpat nu întrunește elementele componenței de infracțiune, or, la caz s-au accentuat în a fi existente anumite relații

civile între aceste două persoane și care deja și-au finisat existența raportată prin caracterul delictual civil.

5.1. Avocatul Igor Isac a declarat recurs ordinar în numele părții vătămate, solicitând casarea parțială a deciziei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin să fie admisă acțiunea civilă și încasat prejudiciul moral în sumă de 100.000 lei.

Recurentul a invocat că, instanța de apel nu a examinat solicitarea avocatului Isac Igor privind admiterea acțiunii civile și încasarea prejudiciului moral în sumă de 100.000 lei și nu s-a expus asupra acestui fapt.

Instanța de apel a indicat doar că ”cu privire la prejudiciul moral, Colegiul Penal a reținut că părții vătămate Spînu Pavel i-a fost restituită paguba materială în sumă de 2000 euro înainte de pronunțarea sentinței”.

Această motivare sumară și divergentă a instanței de apel nu poate fi reținută, contravine total normelor de drept, deoarece soluționând chestiunea privind încasarea prejudiciului moral, instanța de apel s-a expus că prejudiciul material a fost restituit, fără a soluționa în fond chestiunea prejudiciului moral.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 noiembrie 2019, recursurile au fost admise, casată decizia **în partea privind dauna morală și stabilirii pedepsei**, fiind dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a statuat că, acțiunile inculpatului corect au fost încadrate conform prevederilor art. 190 alin. (1) Cod penal, instanța de apel reținând circumstanțele de fapt ale cauzei și-a motivat concluzia prin cumulul de probe administrate în cauză, cărora le-a dat o apreciere justă și obiectivă, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept.

Temeiul indicat și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, în sensul că ”nu au fost întrunite elementele infracțiunii” prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, și motivele în susținerea acestui temei, nu pot fi acceptate, or, aceste motive au fost obiect de dispută în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-au formulat și s-au punctat minuțios și veridic răspunsurile asupra tuturor alegațiilor recurentului în decizia adoptată, care au fost acceptate și însușite, ce este conform practicii CtEDO.

Alegațiile recurentului că se atestă prezența unor relații civile, nu pot fi acceptate, acestea reprezentând o opinie subiectivă greșită, bazată pe aprecierea proprie a probelor, or, inculpatul a cheltuit la propria dorință banii primiți de la partea vătămată, apoi l-a ignorat – nu-i răspundea la telefon.

Mai mult, recurentul își motivează contestația prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, dar motivele de reapreciere a materialului probatoriu nu se conțin în temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Totodată, recursul avocatei Parpalac Aurelia în numele inculpatului urmează a fi admis din alte motive, or, instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 8, 10 Cod penal.

Prin Legea nr. 207 din 28.07.2016 în vigoare din 07.11.2016, pedeapsa prevăzută la art. 190 alin. (1) Cod penal, a fost modificată – ”în sancțiunea alineatului

(1), textul „de la 200 la 500” se substituie cu textul „de la 550 la 850”. Astfel, art. 190 alin. (1) Cod penal, din 18.04.2002 până la 07.11.2016 prevedea ca pedeapsă - amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani. Conform art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Fapta a avut loc la 23.06.2015 și instanța de apel urma să motiveze stabilirea pedepsei inculpatului în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, analizând sancțiunea amenzii cum a evoluat în timp, ținând cont de prevederile art. 10 alin. (2) Cod penal, care prevăd că legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv, ce a fost ignorant de instanța de apel.

Prin urmare, urmează a fi casată decizia instanței de apel în partea stabilirii pedepsei, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte.

În același timp, instanța de apel a conchis pripit respingerea acțiunii civile înaintată de partea vătămată Spînu Pavel, fără a efectua o verificare complexă și obiectivă a motivelor invocate în apel.

Conform art. 219 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin repararea prejudiciului moral.

În acest sens, este fondat argumentul recurentului că instanța de apel nu a examinat solicitarea avocatului Isac Igor privind admiterea acțiunii civile și încasarea de la inculpat în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral în sumă de 100.000 lei și nu s-a expus nicidecum asupra acestei solicitări, or, conform deciziei, instanța de apel a indicat doar că, ”Cu privire la prejudiciul moral, Colegiul Penal a reținut că părții vătămate Spînu Pavel i-a fost restituită paguba materială în sumă de 2 000 euro înainte de pronunțarea sentinței”, atât.

Potrivit art. 2036 alin. (2) Cod civil, prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial, astfel, indiferent de faptul că inculpatul a reparat părții vătămate prejudiciul material după aproximativ 3 ani, ultimul nu a pierdut dreptul de a solicita daună morală în speța dată și asta a rămas fără examinare în instanța de apel.

Potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85). De asemenea, în hotărârea CtEDO în cauza Helle împotriva Finlandei, 19 decembrie 1997, pct. 60, se reține că noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară fie prin alt mod, să fi examinat totuși în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale.

7. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2020, apelurile au fost admise, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre *în partea individualizării pedepsei și încasării prejudiciului moral.*

Lui Rotari Nicolae, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsă sub forma de amendă în mărime de 450 unități convenționale, adică 9000 lei.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Spînu Pavel prejudiciul moral în mărime de 15.000 lei.

Instanța de apel a statuat că, la examinarea prezentei cauze penale în ordine de apel se va ține cont de prevederile art. 436 Cod de procedură penală și indicațiile deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19.11.2019, prin care a fost casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27.03.2019 ***doar în partea laturii civile privind dauna morală și stabilirii pedepsei.***

Astfel, cu referire la individualizarea pedepsei, se reține că, aceasta este un proces personal - rezultat al propriei convingeri al instanței de judecată, ce nu trebuie conceput ca fiind un proces arbitrar, subiectiv, el implicând obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

Circumstanțe atenuante și agravante, potrivit art. 76, 77 Cod penal la caz în privința inculpatului nu au fost stabilite. Reieșind din circumstanțele cazului, ținând cont de personalitatea inculpatului, dar și de faptul că infracțiunea comisă de acesta face parte din categoria celor mai puțin grave, de asemenea ținând cont de faptul că inculpatul nu a fost anterior condamnat, a recuperat prejudiciul material cauzat părții vătămate, este rațional de aplicat față de Rotari N. a unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 450 unități convenționale, ce constituie 9000 lei, această pedeapsă fiind legală și proporțională faptei comise fiind în măsură să influențeze personalitatea inculpatului.

Conform art. 2036 alin. (1) și (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Art. 2037 alin. (1)-(3) Cod civil indică, că mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Respectiv, fiecare persoană, care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul moral suferit, dar numai instanța de judecată este împuternicită prin lege să determine mărimea prejudiciului moral prin echivalent bănesc,

conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de personalitatea părții vătămate, de circumstanțele cazului concret.

Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate. Respectiv, fiecare persoană, care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul moral suferit, dar numai instanța de judecată este împuternicită prin lege să determine mărimea prejudiciului moral prin echivalent bănesc, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de personalitatea părții vătămate, de circumstanțele cazului concret.

În aspectul vizat, partea vătămată fără îndoială a avut de suferit moral în urma acțiunilor ilegale ale inculpatului, prin faptul că a avut stări de stres, disconfort, dureri suportate, suferințe psihice în urma acțiunilor inculpatului. Totuși, mărimea prejudiciului moral pretins de partea vătămată în sumă de 100.000 lei este unul exorbitant.

Pornind de la prevederile art. 41 CEDO, cererea cu privire la încasarea prejudiciului moral nu trebuie să fie exorbitantă.

Astfel, în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a lui Rotari N., se v-a încasa suma de 15.000 lei de la acesta, ori, această despăgubire corespunde suferințelor psihice suportate de către reclamant și poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

8. Avocata Aurelia Parpalac a declarat recurs ordinar, în numele inculpatului, solicitând casarea acestei decizii și menținerea sentinței.

Recurenta a invocat că atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond și de apel, s-a constatat cert că între Spînu P. și Rotari N. s-au stabilit niște relații amicale recunoscute și acceptate de ambele părți, reciproc, privind procurarea de către inculpat pentru partea vătămată a unui automobil.

Aceste acțiuni nu întrunesc elementele componente de infracțiune incriminate, ci atestă prezența unor relații civile, care în cadrul examinării cauzei în instanța de fond, deja și-au epuizat existența.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 CPP.

8.1 Avocatul Isac Igor a declarat recurs ordinar, în numele părții vătămate, în care solicită casarea parțială a deciziei menționate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să se dispună admiterea acțiunii civile și încasarea prejudiciului moral în sumă de 100.000 lei.

Recurentul a invocat că motivarea sumară a instanței de apel nu poate fi reținută, contravine total normelor de drept, deoarece soluționând chestiunea privind încasarea prejudiciului moral, instanța de apel s-a limitat doar la expunerea precum că prejudiciul moral solicitat este unul prea mare.

Însă, odată ce a fost constatat că lui Spînu Pavel i-a fost încălcat dreptul de proprietate prin însușirea ilegală a sumei de 2000 euro de către Rotari N., pentru o satisfacție morală a lui Spînu P. este necesar de a încasa de la inculpat prejudiciul moral în sumă de la 20.000 lei până la 120.000 lei.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția,

motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursul ordinar a avocatei Aurelia Parpalac, declarat în numele inculpatului, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat niciun temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens, inclusiv în raport cu circumstanțele concrete de fapt și de drept relevate în hotărârea atacată, în special privind limitele rejudecării cauzei în conformitate cu prevederile art. 436 Cod de procedură penală, în situația în care prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19.11.2019 a fost dispusă rejudecarea cauzei doar **în partea privind dauna morală și stabilirii pedepsei** - circumstanțe invocate de instanța de apel în decizia recurată (*pct. 6.-8. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul dat nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent (*pct. 8. din decizie*).

Ori, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

Prin urmare, odată ce recursul ordinar a avocatei Aurelia Parpalac nu îndeplinește cerințele legale de conținut, el urmează a fi declarat inadmisibil.

În al doilea rând, în corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Potrivit art. 6 pct. 11¹⁾ Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora.

Astfel, recursul avocatului Isac Igor, declarat în numele părții vătămate, este fondat în drept pe temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea

atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței (*pct. 8.1. din decizie*).

Totodată, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu împrejurările precise, relevate în descriptivul hotărârilor atacate, care ar fi esența și erorile concrete de drept a circumstanțelor că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, că acesta ar fi expus neclar, că instanța a admis o eroare gravă de fapt, dar raportată la exigențele art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, care i-ar fi afectat soluția, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârilor atacate în acest sens (*pct. 8.1. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că și acest recurs nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurent.

Ori, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată, potrivit art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

În al treilea rând, conform art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul avocatului Isac Igor, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 8.1. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 7. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel, legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind mărimea prejudiciului moral cauzat părții vătămate în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 2037 Cod civil, conform căror, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. ***Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată*** în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat

persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. **Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată**, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. **La determinarea despăgubirii, instanța de judecată** va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Prin urmare, instanța de apel just și întemeiat s-a pronunțat în asupra mărimii despăgubirii respective în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat, de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă părții vătămate, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, respectând proporționalitatea comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și ținând cont de particularitățile cazului.

Mai mult, acest recurs ordinar este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura civilă, privind încasarea prejudiciului moral (*pct. 8.1. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura civilă, în alt sens decât cel pe care îl propune avocatul părții vătămate, este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Pe lângă aceasta, motivele invocate în recursul vizat au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 7.,8.1. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurentul Igor Isac, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că respectivul recurs ordinar este vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul avocatului Igor Isac urmează a fi declarat inadmisibil.

10. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct., 1), 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Aurelia Parpalac împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2020 în privința inculpatului Rotari Nicolae xxxx, pe motiv că nu îndeplinește cerințele legale de conținut.

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Igor Isac, în numele părții vătămate Pavel Spânu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2020 în privința inculpatului Rotari Nicolae xxxx, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată la 02 aprilie 2021.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

